

خطاهای رایج سرمایه‌گذاران مبتدی

ترجمه: محمدحسین طاهری

آگاهی از خطاهای رایج سرمایه‌گذاران مبتدی مهمترین بخش از یک برنامه موفق سرمایه‌گذاری است. بررسی تکرار خطاهای رایج نشان می‌دهد که بزرگترین دشمن این دسته از سرمایه‌گذاران خود آنها هستند. در هر حال، رایج‌ترین خطاهای سرمایه‌گذاران مبتدی را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱- نداشتن برنامه مشخص برای سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذار باید از ابتدای کار برنامه مشخصی برای سرمایه‌گذاری خود در نظر بگیرد تا در آینده بتواند تصمیم‌های خود را در قالب همین برنامه شکل دهد. برای طراحی برنامه سرمایه‌گذاری توجه به چند عامل اصلی از جمله افق زمانی، میزان ریسک‌پذیری، میزان وجوه قابل سرمایه‌گذاری، و میزان افزایش احتمالی سرمایه‌گذاری در آینده بسیار ضروری است. سرمایه‌گذار باید به دقت بداند چه کار می‌خواهد بکند و تا چه اندازه تحمل پذیرش نوسان‌های بازار را دارد.

۲- سرمایه‌گذاری بر روی یک سهم خاص به جای سبدي از انواع اوراق بهادار

سرمایه‌گذاری بر روی یک سهم خاص نسبت به سرمایه‌گذاری در یک شرکت سرمایه‌گذاری یا صندوق سرمایه‌گذاری مشترک ریسک به مراتب بالاتری همراه خواهد داشت.

سرمایه‌گذاران بهتر است بر روی سبد متنوعی از انواع اوراق بهادار و شیوه‌های متفاوت سرمایه‌گذاری متمرکز شوند. در غیر این صورت، در مقابل نوسان‌های یک نوع خاص از اوراق بهادار یا بخش خاصی از اقتصاد به شدت بی‌دفاع و آسیب‌پذیر خواهند بود. البته نباید مفهوم تنوع شرکت‌ها یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری را با تنوع سبد اوراق بهادار اشتباه گرفت. ممکن است شخصی در چند صندوق سرمایه‌گذاری مشترک سرمایه‌گذاری کرده باشد اما متوجه نباشد که همه این صندوق‌ها در چند صنعت مشابه و حتی بر روی چند گونه خاص از اوراق بهادار سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

از سوی دیگر، باید به خاطر داشت که تنوع بیش از اندازه هممم ممکن است باعث پرداخت کارمزد بیش از حد شود. در هر حال، بهترین شیوه ممکن، حفظ تعادل در کار سرمایه‌گذاری است و شاید بهترین ابزار آن هم استفاده از راهنمایی‌های یک شخص آگاه یا یک مشاور خبره باشد.

۳- سرمایه‌گذاری بر روی سهام به جای سرمایه‌گذاری بر روی شرکت

سرمایه‌گذاری قمار نیست و نباید مانند یک بازی برد و باخت به آن نگاه کرد. سرمایه‌گذاری پذیرش ریسک معقول با هدف تأمین مالی یک بنگاه اقتصادی معین است. بنگاهی که به نظر سرمایه‌گذار این توانایی را دارد که در بلندمدت به رشد مثبتی دست یابد. برای رسیدن به این هدف، بهتر است دست به کار تحلیل ویژگی‌های بنیادی شرکت یا صنعت مورد نظر شوید و نه بررسی تغییرات روزانه قیمت سهام شرکت. خرید یک سهم خاص تنها براساس هجوم بازار یا علاقه شخصی شما نسبت به محصولات تولیدی یا خدمات ارائه شده توسط شرکت، بهترین راه برای دور ریختن پولتان است! به علاوه، لازم است گوشه‌چشمی هم به چگونگی رعایت مسایل مربوط به راهبری شرکتی در شرکت مورد نظرتان داشته باشید.

۴- خرید در بالاترین قیمت / گران خریدن

نخستین اصل سرمایه‌گذاری خرید در پایین‌ترین قیمت و فروش در بالاترین قیمت ممکن است. پس چرا بعضی افراد به عکس عمل می‌کنند؟ دلیل اصلی این است که افراد به عملکرد گذشته سهم نگاه می‌کنند. بسیاری از افراد روی دسته یا گونه‌ای از دارایی‌ها که طی یک یا دو سال گذشته عملکرد خوبی داشته‌اند سرمایه‌گذاری می‌کنند و استدلال‌شان این است که چون عملکرد دارایی مورد نظر در گذشته خوب بوده در آینده نیز خوب خواهد بود. اما این فرض کاملاً اشتباه است. گران خریدن و ارزان فروختن شیوه‌ی افرادی است که برنامه‌ی مشخصی در ذهن ندارند و فقط به تحركات بازار واکنش نشان می‌دهند. سرمایه‌گذاری این افراد به جای این که راهبردی باشد تاکتیکی است.

عده‌ی دیگری که همیشه در معرض خطر گران خریدن هستند افرادی هستند که موج خریداران بازار را دنبال می‌کنند. برخی از انواع سهام موجود در بازار در یک دوره‌ی کوتاه مد روز می‌شوند و بسیاری از سرمایه‌گذاران مبتدی را در اوج قیمت به سوی خود می‌کشند. همیشه سعی کنید به عملکرد آینده‌ی سرمایه‌گذاری مورد نظر خود نگاه کنید نه وضعیت آن در گذشته.

۵- فروش در پایین‌ترین قیمت / ارزان فروختن

سوی دیگر خطای گران خریدن و ارزان فروختن هم برای سرمایه‌گذار گران تمام می‌شود. بسیاری از سرمایه‌گذاران تا زبان‌شان جبران نشود حاضر به فروش سهام خود نیستند. غرور این افراد اجازه نمی‌دهد که قبول کنند اشتباه کرده‌اند و سهام‌شان را به قیمت بالایی خریده‌اند. اما افراد باهوش واقعیت را می‌پذیرند و به سرعت جلوی ضرر بیشتر را می‌گیرند. به یاد داشته باشید که همه‌ی سرمایه‌گذاری‌ها هم به ارزش افزوده نمی‌رسند و حتی سرمایه‌گذاران حرفه‌ای هم همیشه در کار خود موفق نیستند. بهترین کار این است که هر

چه زودتر جلوی ضرر بیشتر گرفته شود و منابع مورد نظر در سرمایه‌گذاری دیگری به جریان گذاشته شود.

۶- زیر و روکردن سرمایه‌گذاری‌های انجام شده

هر چه کمتر سرمایه‌گذاری‌های انجام شده خود را جابه‌جا کنید، در نهایت عایدی بیشتری نصیب‌تان می‌شود. مطالعه انجام شده توسط دو تن از استادان دانشگاه کالیفرنیا بر روی بیش از ۶۴ هزار نفر از سرمایه‌گذاران یک مؤسسه بزرگ کارگزاری، طی سال‌های ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۶، نشان می‌دهد که این افراد بدون در نظر گرفتن هزینه معاملات، ۱۷/۷ درصد سود سالانه حاصل از سرمایه‌گذاری داشته‌اند که این رقم به خودی خود ۰/۶ درصد بالاتر از میانگین بازار سهام بوده است. اما هنگامی که هزینه معاملات محاسبه می‌شود، سود حاصل از سرمایه‌گذاری آنها به رقم ۱۵/۳ درصد در سال یا ۱/۸ درصد پایین‌تر از میانگین بازار نزول می‌کند. برای سرمایه‌گذاران مبتدی خرید و نگهداری سهم بهتر از خرید و فروش مکرر آن است.

۷- کافی دانستن اخبار رسانه‌ها

یکی دیگر از خطاهای رایج سرمایه‌گذاران مبتدی این است که به مطالعه و گوش کردن به اخبار رسانه‌های همگانی اکتفا می‌کنند و هیچ ارتباط حرفه‌ای با مشاوران کارکشته سرمایه‌گذاری ندارند. حتی زمانی که فکر می‌کنید به خبر دست اولی دست پیدا کرده‌اید و می‌توانید با استفاده از آن پرتفوی‌تان را رونق بدهید، به یاد داشته باشید که همیشه با عده‌ای سرمایه‌گذار حرفه‌ای طرف هستید که هر کدام چندین نفر تحلیل‌گر خبره را به استخدام خود درآورده‌اند. سرمایه‌گذاران حرفه‌ای اطلاعات خود را از چندین منبع مستقل گردآوری می‌کنند و پیش از تصمیم‌گیری راجع به سرمایه‌گذاری مورد نظر خود اطلاعات موجود را به دقت تجزیه و تحلیل می‌کنند.

اگر فکر می‌کنید اطلاعاتی که به دست شما رسیده کاملاً دست اول است و شخص دیگری از آن خبر ندارد به شدت اشتباه می‌کنید. فراموش نکنید خبری که به گوش شما رسیده ممکن است به گوش دیگران هم رسیده باشد، پس همین اطلاعات ممکن است تا این لحظه تأثیر خود را بر روی قیمت‌ها گذاشته باشد.

۸- پرداخت بیش از اندازه هزینه و کارمزد

سرمایه‌گذاران باید پیش از گشایش حساب نزد کارگزار متوجه هزینه‌هایی که به عهده‌شان گذاشته می‌شود مانند هزینه‌های مدیریت پرتفوی و کارمزد معاملات باشند. به علاوه، میزان عایدی سرمایه‌گذاری باید با توجه به تمامی این گونه هزینه‌ها برآورد شود.

۹- انتظار نامعقول

همیشه در زمان وجود حباب قیمت‌ها در سطح بازار سرمایه‌گذارانی را می‌بینیم که صبر خود را از دست می‌دهند و ریسک بیش از اندازه‌ای را متحمل می‌شوند. داشتن دید بلندمدت نسبت به سرمایه‌گذاری انجام شده بسیار مهم است. سرمایه‌گذار نباید به عوامل بیرونی اجازه دهد تأثیر نامطلوبی بر روی تصمیم‌گیری او داشته باشند و باعث شوند او در زمان نامناسب استراتژی خود را تغییر دهد. همیشه می‌توان با مقایسه عملکرد پرتفوی مورد نظر با شاخص‌های پایه به انتظاری معقول دست یافت.

۱۰- سهل‌انگاری و بی‌توجهی

افراد به طور معمول به خاطر این که نمی‌دانند از کجا و چگونه سرمایه‌گذاری خود را شروع کنند، از آغاز کار طفره می‌روند یا به دلیل زیان سرمایه‌گذاری‌های قبلی یا رشد منفی بازارهای سهام، از سرمایه‌گذاری جدید سرباز می‌زنند. سرمایه‌گذار باید در هر وضعیتی به کار خود ادامه دهد و با توجه به شرایط بازار بر روی ابزارهای مختلف سرمایه‌گذاری کند و مرتب پرتفوی خود را بررسی کند و از مطابقت آن با برنامه مورد نظر خود مطمئن شود.

۱۱- ناآگاهی از قدرت واقعی تحمل ریسک

اولین نکته‌ای که هرگز نباید فراموش کرد این است که سرمایه‌گذاری بدون ریسک وجود ندارد. با اندازه‌گیری تأثیر احتمالی مبلغ مشخصی از زیان مالی (برای مثال، ۱۰,۰۰۰ ریال) بر وضعیت کلی پرتفوی و روح و روان شخص می‌توان میزان اشتیاق او را به پذیرش ریسک تعیین کرد. به طور کلی، می‌توان گفت افرادی که برای اهداف بلندمدت برنامه‌ریزی می‌کنند و به انتظار درآمد بیشتری هستند، باید پذیرای ریسک بیشتری باشند. در هر حال، برای ارزیابی میزان ریسک‌پذیری خود لازم نیست منتظر کاهش ناگهانی یا کوتاه‌مدت ارزش دارایی‌های‌تان باشید. همین امروز دست به کار شوید و سقف واقعی تحمل ریسک خود را مشخص کنید.

در پایان مطلب، گفتنی است که با وجود هشدارهای داده شده، به هیچ‌وجه جای نگرانی وجود ندارد و فقط با کمی تلاش و جدیت می‌توانید از این گونه خطاها دوری کنید و سرمایه‌گذاری مطمئنی را به انجام برسانید.